KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2024

2 AÇLIĞA SON

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik

surdurulebilirktu@ktu.edu.tr

Sürdürülebilir kalkınma, yalnızca küresel bir vizyon değil, aynı zamanda ülkemizin gelecek nesillere karşı taşıdığı ortak sorumluluktur. Bu anlamda, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Türkiye'nin 11. ve 12. Kalkınma Planları, Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Yükseköğretim Kurulu'nun sürdürülebilirlik vizyonu ile uyumlu şekilde, yükseköğretim kurumları için bir yol haritası oluşturmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi olarak bizler, eğitim, araştırma ve topluma hizmet misyonumuz doğrultusunda bu hedeflere katkı sunmayı asli bir görev kabul ediyoruz. Üniversitemiz; nitelikli eğitimden iklim eylemine, yoksulluğun azaltılmasından yenilikçi ve sürdürülebilir şehirlerin inşasına kadar geniş bir yelpazede bilim temelli bilgi üretmekte, politika geliştirmekte ve toplumla etkileşim içinde projeler hayata geçirmektedir.

Ülkemizin ulusal politikalarıyla uyumlu biçimde, bölgesel kalkınmaya öncülük eden ve uluslararası iş birlikleriyle küresel sorumluluk üstlenen üniversitemiz, aynı zamanda öğrencilerimizi sürdürülebilir bir gelecek için bilinçli bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda hazırlanan rapor, yalnızca gerçekleştirilen faaliyetleri değil, aynı zamanda üniversitemizin sürdürülebilirlik yolculuğuna dair kararlılığını da yansıtmaktadır.

Geleceğe dair inancımız, bilimin rehberliği ve gençlerimizin dinamizmi ile daha da güçlenmektedir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sunmaya ve ülkemizin bu alandaki vizyonunu desteklemeye devam edecektir.

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI
Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü

Açlık ve yetersiz beslenme, yalnızca gelişmekte olan ülkelerin değil, tüm dünyanın karşı karşıya olduğu ciddi bir insani sorundur. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları arasında yer alan SKA-2: Açlığa Son, 2030 yılına kadar her yerde açlığın sona erdirilmesini, gıda güvencesinin sağlanmasını ve sürdürülebilir tarımın teşvik edilmesini hedeflemektedir.

Açlık, sadece fiziksel bir yetersizlik değil, aynı zamanda yoksulluk, eşitsizlik, çevresel bozulma ve toplumsal adaletsizlikle doğrudan ilişkili çok boyutlu bir sorundur. Bu nedenle açlıkla mücadele, çok sektörlü ve çok aktörlü iş birliklerini gerektirir. Yükseköğretim kurumları, bu kapsamda hem bilgi üretimi ve bilimsel çözüm geliştirme hem de toplumsal farkındalık oluşturma ve doğrudan destek mekanizmaları kurma açısından kritik roller üstlenmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), bölgesel kalkınma misyonuna sahip bir kamu üniversitesi olarak SKA-2 hedefi doğrultusunda hem eğitim-öğretim süreçlerinde hem de araştırma, uygulama ve toplumsal katkı alanlarında çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Öğrencilerin temel gıda ihtiyaçlarına yönelik destekler, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği temalı araştırma projeleri, kırsal kalkınmaya katkı sağlayan sosyal sorumluluk faaliyetleri ve yerel paydaşlarla geliştirilen iş birlikleri, bu amaca doğrudan katkı sunan unsurlar arasında yer almaktadır.

Bu rapor, KTÜ'nün 2024 yılında Açlığa Son hedefi doğrultusunda gerçekleştirdiği politika, uygulama ve etkileri ele alarak üniversitenin sürdürülebilir bir gıda sistemine ve toplumsal refaha olan katkısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. KTÜ, öğrenciler ile akademik ve idari personelin yeterli ve dengeli beslenmelerini sağlamak amacıyla kapsamlı bir yemek hizmeti altyapısına sahiptir. Üniversite genelinde yürütülen bu hizmetler, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı koordinasyonunda sürdürülmekte olup, kampüs genelinde sürdürülebilir gıda güvenliği yaklaşımı benimsenmektedir.

Kurumsal Yapı

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), öğrenciler ile akademik ve idari personelin yeterli ve dengeli beslenmelerini sağlamak amacıyla kapsamlı bir yemek hizmeti altyapısına sahiptir. Üniversite genelinde yürütülen bu hizmetler, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı koordinasyonunda sürdürülmekte olup, kampüs genelinde sürdürülebilir gıda güvenliği yaklaşımı benimsenmektedir.

Yemekler, Kanuni Yerleşkesi'nde bulunan modern mutfaklarda, gıda mühendisi, diyetisyen ve aşçı gözetiminde, enerji ve besin öğeleri açısından dengeli ve hijyen standartlarına uygun biçimde hazırlanmakta ve KTÜ'ye bağlı çok sayıda yerleşkede bulunan yemekhanelerde sunulmaktadır.

- Kanuni Yerleşkesi: Nejmi Kırkbir Öğrenci Yemekhanesi, Tıp Fakültesi Öğrenci Yemekhanesi, Akademik ve İdari Personel Yemekhanesi
- Yerel Yerleşkeler: Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi, Of Teknoloji Fakültesi, Sürmene Abdullah Kanca MYO, Arsin MYO, Araklı MYO, Trabzon MYO, Maçka MYO ve Sahil Tesisleri Yemekhaneleri

Bu yemekhanelerde toplamda yaklaşık 300'den fazla masa ve 1800'e yakın sandalye kapasitesi ile hizmet verilmektedir.

KTÜ Beslenme Hizmetleri
KTÜ Beslenme Yönergesi

Öğrenciler, kampüs kartlarına haftalık olarak öğün yükleyerek yemek hizmetinden yararlanabilmekte; bu işlem kampuskart web sitesinden adresi üzerinden çevrim içi olarak gerçekleştirilmektedir. Kullanımı kolaylaştırmak amacıyla Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi web sitesinde detaylı öğün bilgileri de sunulmaktadır.

Ayrıca, ekonomik desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler için, KTÜ Burs ve Yardım Yönergesi ve Karadeniz Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Bursu Yönergesi kapsamında ücretsiz öğle yemeği bursu verilmektedir. Başvurular, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Bursu için web sayfası ve Güçlendirme Vakfı Bursu için ise Bilgi Yönetim Sistemi (BYS) üzerinden yapılmakta ve öğrencilerin temel beslenme haklarına erişimleri güvence altına alınmaktadır.

Beslenme hakkı ve sağlık hakkı temel insan hakları kapsamında değerlendirilirken, KTÜ, özel beslenme ihtiyaçları olan öğrencilerin erişimini kolaylaştırmak amacıyla önemli adımlar atmaktadır. Özellikle çölyak hastası öğrencilerin glütensiz besinlere ulaşımı konusunda üniversite bünyesinde bir değerlendirme süreci başlatılmıştır.

Bu amaçla, çölyak hastası öğrencilerin tespiti için bir form hazırlanmış ve öğrencilerden geri bildirim toplanmıştır. 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde, üniversite yemekhanelerinde glütensiz menü seçeneklerinin sunulması planlanmaktadır. Ayrıca kantin ve kafeteryalarda, gıda otomatlarında glütensiz ürünlerin bulundurulması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Toplam 57 öğrenciden alınan geri bildirimlere göre, 20 öğrenci yemekhanelerde glütensiz yemek hizmetinden faydalanmak isterken, 25 öğrenci bu hizmeti talep etmemiştir. Ayrıca 3 öğrenci kantinlerde aperatif glütensiz ürünleri tercih etmektedir.

KTÜ Kampüs Kart
KTÜ Yemek Listesi
KTÜ Yemek Bursu Başvurusu
KTÜ Vakıf Bursu Başvurusu

Rektörlüğümüz tarafından alınan karar doğrultusunda, Üniversitemiz bünyesinde hizmet veren kantin, kafe ve lokantalara, ürünlerin güncel fiyatlarının yer aldığı QR kod tabelaları yerleştirildi. Bu tabelalar, ilgili işletmelerden hizmet alan herkesin kolayca görebileceği alanlarda konumlandırıldı. Söz konusu QR kodlar aracılığı ile öğrencilerimiz ve personelimiz, ilgili işletmenin sunduğu ürünlerin güncel fiyat listesine anlık olarak erişebiliyor.

Böylece işletmeden ürün veya hizmet alanlar için hem fiyat konusunda bilgilendirme sağlanmış hem de hizmet kalitesi konusunda daha şeffaf ve denetlenebilir bir yapı kurulmuş oldu. QR kod tabelaları ayrıca kullanıcıların hizmet aldıkları işletmeyi değerlendirebilecekleri kısa bir anket uygulamasına da yönlendirme yapıyor. Bu anket aracılığıyla kullanıcılar, aldıkları hizmete dair memnuniyetlerini ve önerilerini doğrudan yönetime iletilmesine katkı sağladı.

Üniversitemiz; öğrencilerimiz ve çalışanlarımız için daha şeffaf, erişilebilir ve denetlenebilir bir hizmet anlayışını benimseyerek benzeri uygulamaları yaygınlaştırmayı hedeflemektedir.

KTÜ'de, öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarını ve tercihlerine yönelik daha etkili hizmet sunmak amacıyla Öğrenci Yemekhanesi Menü Seçim Anketi düzenlenmiştir (2024 Menü Seçim Anketi). Bu anket sayesinde, öğrenci katılımı teşvik edilerek menü planlaması öğrenci geri bildirimlerine dayandırılmıştır. Anket çalışması, gıda israfının azaltılması ve öğrenci memnuniyetinin artırılması hedefleri doğrultusunda yürütülmektedir. Böylece üniversitenin sürdürülebilir beslenme hizmetleri daha etkin ve kapsayıcı hale getirilmektedir.

KTÜ Koru Otel ve Sahil Tesisleri

KTÜ, öğrencilerinin ve personelinin sosyal ve fiziksel refahını desteklemek amacıyla KTÜ Koru Otel ve Sahil Tesisleri gibi önemli hizmet alanları sunmaktadır. Bu tesisler, eğitim ve çalışma hayatının yoğun temposu içinde dinlenme, sosyal etkileşim ve sağlıklı yaşam imkanı sağlamaktadır.

Öğrencilerimiz ve çalışanlarımız, uygun koşullarda konaklama, dinlenme ve rekreasyon olanaklarından faydalanarak yaşam kalitelerini artırmakta, bu sayede akademik ve mesleki başarılarına olumlu katkılar sağlamaktadır. KTÜ Koru Otel ve Sahil Tesisleri, üniversitemizin sürdürülebilirlik ve sosyal sorumluluk hedefleri doğrultusunda, toplumsal refahın yükseltilmesine de katkı sunmaktadır.

KTÜ’nün bu kapsamlı beslenme hizmetleri, SKA-2: Açlığa Son hedefi doğrultusunda gıda güvenliğini desteklemekte, öğrencilerin sağlıklı bir şekilde eğitimlerini sürdürmelerine katkı sunmaktadır.

Organik Atıklardan Organik Gübre Üretimi ve Sürdürülebilir Yeşil Alan Yönetimi

KTÜ, kampüsündeki üç yemekhane kaynaklı organik atıkları geri dönüştürerek, çevresel sürdürülebilirliğe ve gıda döngüsünün verimli kullanımına önemli katkılar sağlamaktadır. Hayrat Belediyesi'nden devralınan ve Kanuni Kampüsü'nde kurulan Kompost Ünitesi sayesinde, günlük toplanan organik atıklar işlenerek organik gübreye dönüştürülmektedir.
Bu çalışma kapsamında yıllık yaklaşık 6,5 ton organik gübre üretimi hedeflenmekte olup, bu miktar üniversitenin yıllık gübre ihtiyacının iki katından fazlasını karşılamaktadır. Böylece dışarıdan gübre satın alma gerekliliği azalmakta, fazla gübre ise Trabzon'daki diğer yeşil alanların sürdürülebilir bakımı için kullanılmakta ya da satışa sunulmaktadır.
Kompost süreci; atıkların günlük toplanması, %10 talaş ilavesi ve yaklaşık 14 günlük işlemi kapsamaktadır. Bu çalışmalar, Sıfır Atık Koordinatörlüğü bünyesindeki çevre mühendisi, sağlık teknikeri ve destek personeli tarafından yürütülmektedir. KTÜ'nün bu uygulaması, gıda atıklarının azaltılması, doğal kaynakların etkin kullanımı ve sürdürülebilir çevre yönetimi hedeflerini destekleyerek, SKA-2 kapsamındaki açlığa son ve çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine doğrudan katkı sağlamaktadır

KTÜ Organik Gübre Üretimi

Akademik Katkılar

KTÜ, Açlığa Son başlığında nitelikli çalışmalarını sürdürmektedir. Scopus veri tabanına göre, bu kalkınma hedefine ilişkin 2024 yılında da 15 bilimsel yayın gerçekleştirilmiştir. Lisans ve lisansüstü düzeyde amaca yönelik bilimsel projeler de aktif olarak devam etmektedir.

THE Impact Ranking verilerine göre, yoksulluğa son başlığında üniversitemiz 2025 yılı sonuçlarında (2024 verileriyle) 37.9 puanla 905 üniversite arasında 401–600 bandında yer almıştır. THE Impact Ranking 2025 verilerine göre, SKA-2 Açlığa Son hedefinde KTÜ 2025 yılı bilimsel çalışmaların ve etkilerinin (yayınlar, atıf ve Alan Ağırlıklı Atıf Etkisi (FWCI)) (2024 verileriyle) puanlanması sonucu 62.3 gösterge puanı aldığı tespit edilmiştir.

KTÜ olarak açlığa son ve gıda güvenliğinin sağlanması konusundaki çabalarımız, sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu şekilde yürütülmektedir. Raporda sunulan projeler ve uygulamalar, yerel toplulukların beslenme güvenliğini artırmayı, tarımsal üretimde verimliliği desteklemeyi ve kaynakların etkin kullanımını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Gelecek dönemde, SKA-2 hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlayacak yenilikçi ve kapsayıcı stratejiler geliştirerek, toplumun tüm kesimlerinde güvenli ve yeterli beslenme imkanlarının artırılmasına öncülük etmeyi sürdüreceğiz.

Akademik Yayınlar-2024

KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

Bu rapor, KTÜ Araştırma Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır.

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik surdurulebilirktu@ktu.edu.tr